

Motion till riksdagen 2006/07:U273

av Alf Svensson (kd)

Diplomatisk närvaro och frånvaro

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om politisk översyn av den svenska utrikesförvaltningens representation utomlands.

Motivering

I regeringsförklaringen den 6 oktober 2006 står att läsa: ”Sverige skall föra en mer aktiv utrikespolitik och ta ett större ansvar för mänskliga rättigheter, frihet, säkerhet, demokrati, välbefinnande och hållbar utveckling i världen.”

Det ställningstagandet hälsas självfallet med stor tillfredsställelse, och vi är med säkerhet många som väntar på att uttalandet konkretiseras.

I en alltmer globaliserad värld, då det blir uppenbart för oss alla att vi, i ordets egentliga betydelse, är gränslöst beroende av varandra, och då insikten om att ”early warning system” är mer än angelägna och konfliktlösningar enda framkomliga vägen, krävs stora satsningar på diplomati.

? Den dag då två arméer kan förinta varandra på en enda sekund ska väl alla civiliserade nationer rygga tillbaka för ett krig och avskeda sina trupper.

Så yttrade sig den svenske ingenjören Alfred Nobel, mannen som instiftade Nobelpriset, däribland ett fredspris.

? För diplomaten vid 1900-talets mitt är krig något som måste undvikas till nära nog varje pris, underströk Dag Hammarskjöld i ett tal 1953.

Vi vet år 2006 att krig rasar och att konflikter existerar. Verkligheten kräver en aktiv utrikespolitik, och en aktiv utrikespolitik kräver en närvarande och modern diplomati.

Under gångna mandatperioder har utrikesförvaltningen också utsatts för vad som kallats besparingar men vad som snarare borde betecknats som ned-

Fel! Okänt namn på

skärningar och aktivt beslutad diplomatisk frånvaro. Enligt min uppfattning har nedskärningar eller stängningar av ambassader skett utan nödvändiga och rimliga analyser och utan angelägen öppen debatt.

Ett antal miljoner kronor, ett beting att skära bort utgifter, har lett till att Sverige kapat relationer och avhänt sig möjligheter att just driva en aktiv utrikespolitik.

Som exempel kan nämnas att den socialdemokratiska regeringen var i färd med att stänga generalkonsulatet i Istanbul. Detta skedde inte. En kraftig opposition tvingade fram omtänkande.

Ambassaden vid Heliga stolen, Vatikanen, stängdes, trots att utgiften för den var ytterligt blygsam. Argumentationen – som i varje fall inte bemöttes från utrikesförvaltningen – var att Sverige inte skulle ha ambassad hos påven och katolska kyrkan.

Alla som vill torde inse hur enfaldiga dylika resonemang är. Påven Johannes Paulus roll i samband med vår tids stora och dramatiska politiska förändringar i Europa kan inte förnekas, och Vatikanens kunskaper om situationen för mänskliga fri- och rättigheter världen över borde varje nation som är aktiv för mänskliga fri- och rättigheter, vilja inhämta.

I samband med det senaste kriget i södra Libanon stod det klart att Sverige var ganska handikappat eftersom ambassaden i Beirut stängts. Närvaron i länder i Mellanöstern borde ses som en självklarhet, inte enbart för att kunna biträda i händelse av krig och konflikter utan för att aktivt bygga upp förtroende och kunna medverka till försoning och fred.

Under Olof Palmes dagar existerade goda och betydelsefulla relationer mellan Sverige och Tunisien. Olof Palme och Habib Bourguiba utvecklade vänskap och förståelse. Tunisien är odiskutabelt, vid jämförelse, det moderata muslimska landet i norra Afrika.

Utrikespolitiska analyser kan fastna i förhållanden som ska kritiserars. Det vore mig fjärran att acceptera annat än det öppna och demokratiska samhället. Men det är samtidigt min bestämda uppfattning att Tunisien i jämförelse med kringliggande muslimska länder gjort och gör avsevärda framsteg. Och det är, menar jag, oklokt att inte registrera och tillstå dessa. Den som vill ta till sig statistik som exempelvis visar kvinnors ställning i Tunisien, och jämför de siffrorna med jämförbara länders statistik, torde imponeras. I de politiska sammanhangen märks också ett mått av öppenhet och framsteg.

Det är förvånande att de moderata muslimska länderna så sällan och så lite involveras i strävanden att lösa eller möta Mellanösternkriserna.

Det kan för övrigt erinras om att Tunisiens tidigare president Habib Bourguiba var den förste arabledare som, i ett tal i Jeriko 1965, pläderade för ett diplomatiskt erkännande av Israel. Långt senare 1994–1996, som en följd av Osloavtalet, hölls kontakter mellan ländernas utrikesministrar, förhandlingar om säkerhetsarbete under Natos överinseende och gemensamma marinövningar i Medelhavet.

Att stänga ambassaden i Tunis och samtidigt hålla ambassader öppna i länder runt Tunisien fordrar, anser jag, en politisk förklaring, som så vitt jag vet, varken riksdag eller utrikesutskott erhållit. Om Sverige verkligen menar

Fel! Okänt namn på

sig vilja bedriva en aktiv utrikespolitik i Mellanösternfrågan, kan det inte betraktas som annat än felaktigt att ha stängt ambassaden i Tunisien.

Det är min uppfattning att en utrikespolitisk översyn bör och behöver göras, som politiskt motiverar var Sveriges närvaro ter sig mest angelägen. Det fordras en övergripande analys, som utgår ifrån var och hur Sverige bäst ska kunna agera aktivt diplomatiskt för att främja frihet och fred.

Stockholm den 30 oktober 2006

Alf Svensson (kd)